

ชื่อหลักสูตรการทำปลาหมัก จำนวน ๕ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ

ความเป็นมา

ตามนโยบาย สำนักงาน กศน. ภารกิจต่อเนื่อง ๑ ด้านการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ ข้อ ๑.๓ การศึกษา ต่อเนื่อง ๑) จัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา อาชีพเพื่อการมีงาน ทำ และอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและศักยภาพของแต่ละพื้นที่

ปลาเป็นอาหารที่นิยมและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของคนไทย รสชาติอาจแตกต่างกันไปตามรสนิยมและ ชนิดของ ปลาในแต่ละท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นปลาน้ำจืดหรือน้ำเค็ม ปลาน้ำจืดประชาชนนิยมเลี้ยงเพื่อขายและ ประกอบอาหาร ภายในครอบครัว เพื่อทำให้เพิ่มผลผลิตและมูลค่าจึงทำให้เกิดการแปรรูปเพื่อให้ผลิตภัณฑ์แปรรูปเก็บไว้ได้นาน ซึ่งเป็น วิธีการถนอมอาหารอีกอย่างหนึ่ง ผลิตภัณฑ์ปลาน้ำจืดแปรรูป เพื่อจำหน่าย ใน ท้องตลาด ส่วนใหญ่เป็นการผลิตจาก อุตสาหกรรมขนาดเล็ก ระดับครัวเรือน ใช้แรงงานคน ในการจัดการ ผลิตภัณฑ์จากปลาน้ำจืดจะมีอยู่ ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือผลิตภัณฑ์จากปลาที่ไม่ผ่านการหมัก เช่น ปลารมควัน ปลากรอบ ปลาหย่าง เป็นต้น และผลิตภัณฑ์ปลาที่ผ่านการหมัก เช่น ปลาหมัก ปลาร้า ปลาเจ่า เป็นต้น ปลาน้ำจืดแทบทุกชนิดสามารถนำมาทำการแปรรูปในลักษณะดังกล่าว แต่การที่ จะใช้ปลาชนิดไหนเป็น ผลิตภัณฑ์ อะไรนั้นขึ้นอยู่กับความนิยมของตลาด และราคาของปลา รสชาติเป็นอาหารที่นิยม และเป็นที่ยอมรับของคนไทย

ดังนั้น ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองกำแพงเพชร ได้เห็นถึงความสำคัญในแนวทางการประกอบอาชีพ ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ได้จัดทำกรเรียนการสอน หลักสูตร การทำปลาหมัก โดยนำปลาที่มีอยู่ในพื้นที่ ๆ ถูกมาแปรรูป เพื่อสร้างรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ และส่งเสริม เศรษฐกิจในชุมชน

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ชุมชน หลักสูตรมีภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

๒. มุ่งพัฒนาผู้เรียนมีทักษะอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ ผู้ประกอบการที่ดีมี จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้ เกิดรายได้ที่ มั่นคง และยั่งยืนในอาชีพ

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำปลาหมัก ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองกำแพงเพชร มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

๑.กลุ่มเป้าหมายมีทักษะในการทำปลาหมัก

๒.กลุ่มเป้าหมายมีเจตคติที่ดีต่อการทำปลาหมัก

๓.กลุ่มเป้าหมายนำความรู้ไปใช้ในการทำปลาหมักเพื่อการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมายประชาชนทั่วไป

๑. ผู้ไม่มีอาชีพและมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพ

๒. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน ๕ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน ๒ ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน ๓ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่องที่ ๑ ช่องทางการ ประกอบอาชีพการทำปลาสดจำนวน ๒ ชั่วโมง
ความเป็นมาในการทำปลาสดเพื่อ ถนอมอาหารเก็บไว้ได้นาน
แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชน การตัดสินใจในการเลือกอาชีพ การทำปลาสด

เรื่องที่ ๒ ทักษะการ ประกอบอาชีพการทำปลาสดจำนวน ๓ ชั่วโมง

๒.๑ ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำปลาสด

๒.๒.๑ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์

๒.๒.๓ งบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์

๒.๒.๔ ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการ ประกอบอาชีพการทำปลาสดและการ แปรรูปปลาแบบอื่น ๆ

๒.๒ ขั้นตอนการนำปลามาแปรรูปเป็น ปลาสด

๒.๒.๑ ส่วนผสมในการทำปลาสด

๒.๒.๒ การบรรจุผลิตภัณฑ์เพื่อ จัดจำหน่าย

๒.๒.๓ ขั้นตอนการเก็บรักษาเพื่อการ จำหน่ายหรือบริโภค

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. จัดทำกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพ และความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ

๒. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ

- เรียนรู้จากวิทยากร
- เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ ผู้รู้
- เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
- เรียนรู้จากภูมิปัญญา ทฤษฎี และ ปฏิบัติ
- เรียนรู้จากกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๓. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ในการประกอบอาชีพ การจัดการผลิต และการจัดการตลาด

๔. จัดทำโครงการประกอบอาชีพ การเขียนโครงการเสนออนุมัติโครงการ

๕. ดำเนินการให้ผู้เรียนทำโครงการประกอบอาชีพไปสู่การปฏิบัติจริง

๖. การนิเทศ ติดตามประเมินโครงการของผู้เรียนและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนา

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องการทำพวงหรีดจากดอกไม้ประดิษฐ์

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สื่อบุคคล, วิทยากรผู้ชำนาญด้านการทำพวงหรีดจากดอกไม้ประดิษฐ์

๓. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดและประเมินผล

เกณฑ์การวัดและประเมินผล

การประเมินความรู้ภาคทฤษฎี ร้อยละ ๑๐

๑. การประเมินตามสภาพจริงจากชิ้นงาน

๑.๑ ความสวยงาม ร้อยละ ๔๐

๑.๒ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ร้อยละ ๔๐

๑.๓ ความรับผิดชอบและระยะเวลาการเข้าเรียน ร้อยละ ๑๐

๒. เครื่องมือวัดและประเมินผล

๒.๑ แบบประเมินผลระหว่างเรียน-หลังเรียน

๒.๒ แบบสังเกตพฤติกรรม

๒.๓ แบบประเมินผลชิ้นงาน

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. ได้ชิ้นงานที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะสามารถนำไปจัดจำหน่ายได้

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. ทะเบียนคุม
๒. หลักฐานการประเมินผล

การเทียบโอน

-

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร วิชาการทำปลาต้ม จำนวน ๕ ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑ . ช่องทางการประกอบอาชีพการทำปลาต้ม	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทำปลาต้ม ๑.๒ ความเป็นมาในการประกอบอาชีพการทำปลาต้ม ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ ๑.๔ การตัดสินใจในการเลือก อาชีพการทำปลาต้ม	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบ อาชีพการทำปลาต้ม ๑.๒ ความเป็นมาในการทำปลาต้มเพื่อ ถนอมอาหารเก็บไว้ได้นาน ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ชุมชน ๑.๔ การตัดสินใจในการเลือกอาชีพ การทำปลาต้ม	วิทยากรนำเสนอข้อมูล ความสำคัญ ความเป็นมา ในการประกอบอาชีพการทำปลาต้ม ในแหล่งเรียนรู้ และการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพการทำปลาต้ม โดยคำนึงถึงความเหมาะสม	๒ ชม.	-
๒ . ทักษะการประกอบอาชีพการทำปลาต้ม	๒.๑ ขั้นตอนการประกอบอาชีพการทำปลาต้ม ๒.๒ ขั้นตอนการนำปลามาแปรรูปเป็นปลาต้ม ๒.๓ ขั้นตอนการเก็บรักษาเพื่อ บริโภคหรือการจำหน่าย	๒.๑ ขั้นตอนการประกอบอาชีพการทำปลาต้ม ๒.๒.๑ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ๒.๒.๒ งบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ ๒.๒.๔ ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการ ประกอบอาชีพการทำปลาต้มและการ แปรรูปปลา รูปแบบอื่น ๆ ๒.๒ ขั้นตอนการนำปลามาแปรรูปเป็น ปลาต้ม ๒.๒.๑ ส่วนผสมในการทำปลาต้ม ๒.๒.๒ การบรรจุผลิตภัณฑ์ เพื่อ จัดจำหน่าย ๒.๓ ขั้นตอนการเก็บรักษาเพื่อการ จำหน่ายหรือบริโภค	วิทยากรอธิบายเนื้อหาตามลำดับขั้นตอน พร้อมสาธิต และให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง การทำปลาต้มปลาเกลือและข้าวเหนียวนึ่งสุก ที่เตรียมไว้คลุกให้เข้ากัน เก็บไว้ในภาชนะครบ ๓ วัน ภัณฑ์บริโภคได้		๓ ชม.